

Uwaga! Choroba niebieskiego języka

Śląski Wojewódzki Lekarz Weterynarii ostrzega o dynamicznie rozprzestrzeniającej się w Europie chorobie niebieskiego języka. Obecnie terytorium Polski jest oficjalnie wolne od ww. choroby, jednak w 2024r. ogniska choroby niebieskiego języka stwierdzono już w krajach takich jak Czechy, Niemcy, Austria, Hiszpania, Portugalia, Niderlandy, Luksemburg, Dania, Andora, Francja, Szwajcaria, Szwecja oraz Włochy.

Choroba niebieskiego języka (*Bluetongue*) jest zakaźną chorobą przeżuwaczy, zarówno domowych jak i dzikich (chorują na nią bydło, owce i kozy, ale także sarny, jelenie, łosie, afrykańskie antylopy, wielbłądy, słonie), wywoływaną przez wirus z rodzaju *Orbivirus* (*Reoviridae*). Zwierzęta nie zarażają się bezpośrednio od siebie, a jedynie poprzez owady kłująco-ssące z rzędu muchówek, rodzaju kuczmany (*Culicoides*) oraz poprzez krew lub nasienie.

Choroba nie przenosi się na inne gatunki zwierząt gospodarskich i domowych oraz na ludzi, co oznacza, że mięso, mleko, skóry i wełna oraz inne produkty pochodzące od przeżuwaczy nie stanowią zagrożenia dla ludzi.

Objawy choroby:

Bydło zakaża się znacznie częściej niż owce, aczkolwiek bydło choruje rzadko. Ponadto choroba ta u bydła przebiega w łagodniejszej postaci niż u owiec. Po przechorowaniu bydło może stać się nosicielem zarazki, co prowadzi do zakażenia kuczmanów i przenoszenia wirusa za ich pośrednictwem na zwierzęta zdrowe.

Z uwagi na długi okres wylęgania choroby objawy kliniczne u bydła mogą nie być widoczne nawet do 60-80 dnia po zakażeniu. Jednakże jeśli wystąpią, można zaobserwować:

- gorączkę,
- ślinotok,
- zaczerwienienie i obrzęk błony śluzowej jamy ustnej,
- owrzodzenie opuszki zębowej i niekiedy końca języka,
- zapalenie koronki i tworzywa racic, będące przyczyną kulawizny,
- u krów mlecznych - tuszczenie się naskórka strzyków i tworzenie się strupów,
- ronienia,
- rodzenie zdeformowanych cieląt, przy czym deformacje dotyczą najczęściej głowy. Na zakażenie najbardziej podatne są płody w okresie rozwoju mózgu.

U **owiec** choroba może przebiegać od zakażenia bezobjawowego lub postaci przewlekłej do nadostrej i ostrej. Można zaobserwować następujące objawy kliniczne:

- bardzo wysoka temperatura ciała 41-42°C,
- spadek kondycji, posmutnienie, depresja i utrata mleczności,
- obrzęk warg, powiek i małżowin usznych,
- silne zaczerwienienie błony śluzowej policzków i jamy nosowej,
- drobne wybroczyny pod śluzówką jamy ustnej i nosowej,
- owrzodzenie warg, opuszki zębowej oraz w niektórych przypadkach języka,
- duszność, ślinotok, obfity wyptyw z nosa, początkowo surowiczy, następnie śluzowo-ropny i krwawy,
- wymioty mogące być przyczyną zachyłstowego zapalenia płuc,
- przekrwiony, obrzękły, siny i wystający z jamy ustnej język,
- biegunka, kał z domieszką krwi,

- kulawizna jako następstwo zapalenia koronki i tworzywa racic,
- możliwe zapalenie płuc i zwyrodnienie mięśni,
- ciężarne samice mogą rodzić martwe lub zdeformowane jagnięta.

Choroba niebieskiego języka na terytorium Polski podlega obowiązkowi zwalczania. Zgłoszenie podejrzenia wystąpienia choroby niebieskiego języka, zgodnie z [ustawą z dnia 11 marca 2004 roku o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt](#) jest obowiązkiem, którego niedopełnienie stanowi wykroczenie.

Zasady ochrony przeżuwaczy przed chorobą

W celu ochrony zwierząt przed chorobą należy:

- wystrzegać się zakupu zwierząt pochodzących z niewiadomego źródła, bez świadectwa zdrowia,
- zapewnić okresowe wizyty lekarza weterynarii w gospodarstwie,
- zwalczać owady w pomieszczeniach inwentarskich, w których przebywają zwierzęta,
- w przypadku zauważenia objawów nasuwających podejrzenie choroby zakaźnej niezwłocznie zgłosić ten fakt [powiatowemu lekarzowi weterynarii](#) bezpośrednio lub za pośrednictwem lekarza weterynarii opiekującego się gospodarstwem albo wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

Przepisy prawne dotyczące choroby niebieskiego języka

Prawo unijne

- [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt \(„Prawo o zdrowiu zwierząt”\)](#)
- [Rozporządzenie delegowane Komisji \(UE\) 2020/689 z dnia 17 grudnia 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2016/429 w odniesieniu do zasad dotyczących nadzoru, programów likwidacji choroby oraz statusu obszaru wolnego od choroby w przypadku niektórych chorób umieszczonych w wykazie i niektórych nowo występujących chorób](#)

Prawo krajowe

- [Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt](#)
- [Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 października 2012 r. w sprawie zwalczania choroby niebieskiego języka](#)
- [Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt](#)